

ՄԷՋՄՈՒՄԻՆՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Tuxim 65

Համբարսա իսի սեմու եակի ՉԱՐՇԷՆՊԻՆ ղի ՃՈՒՄԱԶ ԻՐԻՍԻՈՒ
կիսկերի նեշր օրսնուր:

مجموعة اخبار
بك اوغلي قسم جادوى و مرو ٦٥

ՀԱՅԵԹԱՐԿԱՆ ԱՊՐԵՆ ԳԻՅՈՒՄԱՐԸ. = Իսթանպուլ իշին սեմուի կի 60 ղրուշ, = 6 ալլըր 35. = Թաշա իշին սեմուի կի 85. = 6 ալլըր 45 ղշ. տուր = Բաթա իսթիսի պիզէ ալիս տիւր = 15 կիւնյիւք նիւսիսէ 60 բարա տուր = ԻՍՆԱԹ ՇԱՐԹԻՍԻՐԸ. = 1ինճի սահիֆէին պէհէր սըրասը 5, 2ինճի վէ 3ինճի սահիֆէէրին հէր սըրասը 3, վէ հիւնճի սահիֆէին պէհէր սըրասը 1 ղրուշ տուր = 2օղ տէֆա տէրճ իսթիլէճէք իսթիսի իշին ալլըրճա բաղարլըք օլունուր = Նիւսիսի 30 բր տուր:

Հաղէթսեա միւթէալլիք խուսուսաթ իշին ՅՈՒՀԱՆՆԷՍ ԹՈՂԱՅԵԱՆ միւրաճապթ օլունաւ. = Խապէթիանէ Պէյոլունսա ճատտէի քէպիթէ Ն. 65:

ՎԱՆԵ ԵՒ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՍՏԱՆԸ

Լիբանանու միջին մասին մէջ որ ֆեա-
րուան կ'անուանուի, կոնակածիւ խիտ առ-
խիտ կուտակեալ բլրոց վրայ, ծովէն եր-
կու ժամ վեր կ'ամբարձայ մշտադաւար
ծառերով զարդարուած բլուր մը, զոր ի
բացուստ լուսնածիւ կը պատեն լեռանց
չղթաներ կիսաբլուր, ծովու կողմէն ամ-
բողջ բայ կը մնայ, որով Սայտայէն մինչեւ
Թարապուս կը տեսնուի Միջերկրականը
բայանալիւս. և ամառը՝ արեւմտաքէն
նաեւ Կիպրոսի Տրոսոսթօ լեռանց կատար-
քը: Յիշեալ բլրոյն հիւսիսէն և հարաւէն
կ'իջնեն երկու ձորակ, որոնք ճիշդ արեւ-
մուտքին կողմը միանալով կը ձեւացնեն
զայն գէպի ծով դուրս ցցուած ուրաւանդ
մը: Անա առիկա է Չմմաթը կամ լաւ եւս
Պոլսման, որ համառօտութիւնն է Պէյթ-
Չմմաթի և կը նշանակէ տուն փողոց:
Փիւնիկեցոց ժամանակ այս բլրին վրայ
կանգնուած էր Աստարտէ գիցուելոյ տա-
ճարը, որոյ կից էր քուրմերու բնակարա-
նը, ուր կը կատարէին մեծահանգէս իրենց
սոնները՝ փողի ձայնով աղբ ընկելով չըջա-
կայ գիւղօրէից հանդիսի օրերը:

Դարերը կ'անցնէին և շատ մը փոփո-
խութիւններ վրայ գալով, ոչ միայն աւ-
րուեր ու քանդուեր էին նոյն տաճարն և
քրմատունը, այլ նաեւ անոր գերբերկերն
անգամ անհետացեր էին: Անանկ որ Բրիտ-
տոսէ ետքը, ԺԸ. դարու սկիզբները կը
գտնուէր ինչ միայն գեղջկական տնակ մը,
և նենալով շուրջը թիթատունկեր, որոնց
մի քանին կ'ապրէին տակաւին՝ ժամանա-
կին երկայնութեան ներքեւ կորացած:
Այս անակը կ'անուանուէր Պէյթ-Շուսի
(Տիրացուին տունը), զոր գնդին հայ կը-
ղերականը, որոնք Անտոնեան կրօնաւո-
րաց հետ կը բնակէին Գրէմ (այգիլք) ըս-
ուած տեղւոյ Յիսուս Փրկիչ վանքը, յիշ-
եալ անակէն մէկ ժամ հեռու, որ կ'ան-
ուանուէր այնուհետեւ «վարի վանք»,
զի իբր 400 մեղր ցած էր նոր գնուած
Չմմաթի գիւղքէն:

«Տիրացուին տան» և թիթատանին գը-
նուին եղած է յամին 1749, չորս Եպիս-
կոպոսաց անուամբ, որոնք էին Յակոբ,
Մահակ, Յովսէփ և Պօղոս: Եւ այս պատ-
ճառաւ կարծեցին ունանք որ նոյն ատեն
արդէն վախճանած ըլլայ Աբրահամ Պետ-
րոս Ա. և թէ հետեւաբար պարապ էր Ա-
թորը: Կան սակայն պատմական հաւաս-
տիքներ թէ նա կենդանի էր տակաւին,
թէեւ շատ չապրեցաւ այնուհետեւ: Ու-
րեմն ինչ պատճառաւ Եպիսկոպոսաց և
ոչ Կաթողիկոսին անուամբ եղաւ այն գը-
նուումը: Էջր անշուշտ ասիկա զիպուածա-
կան բան կամ անմտադրութեան հետեւ-
ութիւն մը: Թիւրքաւ երկայն ըլլայ ըսել
մի առ մի անոթ պարագաները. սա միայն
աւրեմն բաւական ըլլայ, որ թէեւ Աբրա-
համ իր Կաթողիկոսութեան հաստատու-
թիւնն ընդունելէն ետք Լիբանան գնաց,

բայց մտադիր չէր բնաւ կենալու և իր Ա-
թորը հաստատուելու նոյն կողմերը: Հե-
ռաւտեւ Հայրապետն ուրիշ տեղ կը խոր-
հէր կանգնել զայն, որուն յաջողութեանը
համար փորձ և ջանք պակաս չըրաւ իր-
նաւ. բայց ամեն կողմէն ընդ առաջ ելած
խոչեր արգելք և զան անոր գործադրու-
թեանը: Կաթողիկոսութեան վերջի տա-
րիներն Աբրահամ անցուց գրեթէ միշտ
հիւանդութեամբ և տախիա բնական հետեւ-
ութիւնն էր իր վաստակաբեկ աշխատու-
թեանց և կրած բազմադրամի տառապա-
նաց. վերջապէս նոյն առաքինափայլ և
բազմադրամ կեանքը կնքեցաւ յամին
1749, Չմմաթի անակին գնուած տարին:

Բայց պէտք է գիտնալ որ նոյն ժա-
մանակ ձեռք ձգուած երկրորդ խեղճ պա-
մանի մէջ անձուկ տեղ մի էր միայն ի գին
900 դահեկանաց, անանկ որ ընդարձակ
տարածութիւնն ու երկիրներն որ կը գտն-
ուէին այժմ վանքին շուրջը, վերջէն առ-
նուած են հետզհետէ այլ և այլ կայուա-
ծատէրեր: Դիւրքը շատ գեղեցիկ է, որոյ
նմանը քիչ կը գտնուի նաեւ Լիբանանու
մէջ. տեսարանը վիճ ու պայծառ, դար ի
վար ծառազարդ բլրոց աղիւսաղիւս մը,
որ կ'երթայ թրջիլ իր տոբերը Միջերկրա-
կանի ալիքներուն մէջ. դար ի վեր լե-
ռանց խրոխտ գագաթներ, որ մէկմէկու
վրայ կուտակուած են մինչեւ Սանիթին
ձիւնալեզ կատարը: Վանքը ծովուն հե-
րեւէն իբր 900 մեղր բարձր է. օդը բա-
րեխառն. ինչպէս ձմեռը զերօշն վար իջ-
նալը, նոյնպէս ամառը շուրջ մէջ ջերմու-
թեան 31 աստիճանի հասնելը անսովոր է.
սովորական ընթացքը՝ ջերմութեան 3 և
27 աստիճաններն են սրահներու մէջ: Հո-
ղը նուազ է և քարը շատ, որով և կը
գտնուին շէնքի յարմար քարեր արապադող
քարահանքեր: Հակառակ հողին նուա-
զութեան՝ երկիրն անբեր չէ, մանաւանդ
կթէ շուրջունեանց, ինչպէս կը խորհուի
բերել տալ երկու երեք ժամ հեռու գտն-
ուող գետակէ մը: Երկրին մեծ մասը
մշակուած է, որուն երկու երրորդը կը
գրաւեն թիթատանք և յատկացուած են
չերամարուածութեան, որ բոլոր Լիբանանց-
ւոց գլխաւոր զբաղմունքն է. այգիք եւս
ունին իրենց մասը. ցանի երկիրները խեղճ
են և անոնց բերքն աննշան: Մնացած
յաւէտ քարուտ և ժայռուտ տեղերը ծած-
կուած են տեսակ տեսակ ծառերով, որոնց
մեծագոյն մասը մշտադաւար կը մնան,
տեղ տեղ ցանուած են եղեւնափայտից
պուրակներ, որ օգին մաքրութեան կը
ծառայեն մեծապէս. ունին նաեւ իրենց
օգտաշատ պլոտուդն առատութեամբ («չամ
Ֆրատըլը»): Անտառին միւս ծառերէն եւս
շատերը կրնան պտղաբեր ըլլալ պատուա-
տելով. վայրի տանձը կ'ընտանեմայ. բե-
ւեկներ կ'ըլլայ փիտակներ (Շամ Ֆրատը-
ղը), նոյնպէս շագանակ, կաղին և այլ
նման պտուղներ, ինչպէս քանի մը տա-
րիէ ի վեր եղած փորձերէն յայտնի է,
թող ընտանի ծառերը՝ նշենին, ծիրանին,
խնձորենին, ձիթենին և այլն:

Այս տեսակ տեսակ ծառերը, մշակուած
ու չմշակուած երկիրներուն իրարու յա-

ջորդութիւնը, գետնոյն ելեւէջքն և այլ
և այլ կերպարանքները կ'ընծայեն ակնա-
հաճոյ տեսարան մը: Ծանապարհք ընդ-
հանրապէս անհարթ են, բայց նորաշէն
կառուղին լաւ վիճակի մէջ կը գտնուի,
որ Պերուզէ կը յառաջանայ ծովու եզեր-
քէն մինչեւ ձիւնէ գիւղաքաղաքն և ան-
կէ ման ի ման կ'ելլէ լեռն ի վեր, հա-
զաք և աւելի մեղր բարձր, որմէ շառա-
ւիղ մը կը հասնի մինչեւ վանքին դուռը
կիսաբլուր, անցնելով երկուստէք տողեալ
հացի ծառոց հովանոցն ներքեւէն:

Աբրահամ Վ. Արքիեան Անթապոյի,
յամին 1710 կը ձեռնադրուէր Պետրոս Պի-
ակի Սոյ Սաթողիկոսէն Հայէպի մէջ Ար-
քիպիսկոպոս նոյն հոյակապ քաղաքին վը-
րայ, և իր հովուական խնամոց կարեւոր
մասը կը նուիրէր կղերին կաթմութեանը,
զի առանց բարեկարգ կղերի գիտէր թէ
չէր լլկուար ըստ արժանւոյն հովուել իր
հօտը: Գլխաւորաբար կը ջանար վարժե-
ցնել զիւրեք խոտաբերութեան, անձ-
նանութեան և դոհողութեան, նոյն
մեծ քաղաքին մէջ ճաշակել տալով իրենց
վանական անդորր կենաց հոգին, որով
լցուած իր աշակերտք իրեն հովանաւո-
րութեամբը հաստատեցին հետզհետէ Լի-
բանանու Գիսուան գաւառին մէջ՝ Յիսուս
Փրկիչ, վերափոխման Ս. Աստուածածնի
և Սրբոյն Անտոնի Պատուաւոյ վանքերը,
կրօնաւորական կենօք և միաբանակեցա-
կան կարգօք: Այս վանքերէն ելան շատ
մը գիտուն, հմուտ և հողելոց անձինք,
որոնք իրենց առաքելական քարոզու-
թեամբը պայծառացուցին Հայ Կաթողիկէ
եկեղեցին: Սրբայշխատակն Աբրահամ Պետ-
րոս Ա. ինչպէս իր Արքիպիսկոպոսութեան
նոյնպէս և Կաթողիկոսութեան ժամանակ
բնակեցաւ ատեն ատեն վերը յիշուած Յի-
սուս Փրկիչ վանքն, և իր վերջի տարի-
ներն հոն առանձնացած ըլլալով՝ ճոխա-
ցուց նոյն ուխտն ինչ ինչ արտօնութիւննե-
րով, և կարգաւորեց շատ մը բարեկար-
գութիւններով: Նոյն վանքին մէջ կնքեց
իր առաքինութեամբ զարդարուած և ար-
դիւնքներով լցուած կեանքն և թաղուե-
ցաւ վանքին եկեղեցւոյն մէջ. բայց ետ-
քէն Անտոնեան կրօնաւոր փոխադրեցին
իր մարմինը, ինչպէս նաեւ յաջորդիւրը,
Հովով Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ վանքն,
ուր կը մնան մինչեւ ցայսօր:

Աբրահամ Պետրոս Ա. արդէն վախճա-
նած էր, երբոր շինուեցաւ Չմմաթի մէջ,
նոյն տեղւոյ անունը կրող Միաբանութեան
փոքրիկ վանքն, որ ունէր քարաշէն կա-
մարակապ սրահ մը վեց սենեկով, որոնց
մեծագոյնը մատուռ էր (այժմ գրատուն),
փոքրիկ խոհանոց մը, և երկու փոքրա-
գոյն բանտուն (կեղար): Կաթողիկոսաց
հայրական խնամքովն և Միաբանից անձ-
նանութիւն ջանքովը մեծցաւ և ընդարձա-
կեցաւ արեւ անձուկ բնակարանը նորանոր
շէնքերով և կալուածներով:

Այս նորաշէն վանքը նստաւ Յակոբ Պետ-
րոս Բ. Բայց թաղուեցաւ վերը յիշուած
Յիսուս Փրկիչ վանուց եկեղեցին, ինչպէս
տեսանք առաջ եւս: Նոյնպէս հոն նստան
Միքայէլ Պետրոս Գ., Բարսեղ Պետրոս Գ.,

Գրիգոր Պետրոս Ե., Գրիգոր Պետրոս Զ.,
Յակոբ Պետրոս Է. և Գրիգոր Պետրոս Ը.
ամենքն եւս խոհեմ, գիտուն, բարի և
սուրբ Անձինք նաեւ նշանադրօք, որոնց
համար կրնանք ըսել վաստակեամբ յի-
շատակն արդարոց օրհնութեամբ: Այլ ի-
րենց մէջ կը գերազանցէին Գրիգոր Պետ-
րոս Զ. և Գրիգոր Պետրոս Ը. աստուա-
ծաբանական ուսմանց, իրաւագիտութեան
և նուիրական գիտութեանց միւս ճիւղե-
րուն մէջ. ետքինը նաեւ առնմալին և ար-
տաքին ուսմանց մէջ:

Յիշեալ Կաթողիկոսութեան Չմմաթ նստած
ըլլալուն համար ստանձնած էին եւս Միա-
բանութեան ընդհանուր Աբբայութիւնն.
այսու հանդերձ Լիբանանու մէջ տեւական
Աթոռ հաստատուելու գաղափարին չէին ծա-
ռայեր. այլ որոշած էին յարմար առթին
փոխադրել զայն ուրիշ պատշաճ տեղ և
յաւէտ Կ. Պոլիս. ինչպէս մտածեր էր նաեւ
երջանկալիշատակն Աբրահամ Պետրոս Ա.:
Նախագահութեան Աթոռն երբ կանգնուե-
ցաւ հոն, կը կարծուէր թէ այլ եւս այն
գործադրելի չի պիտի ըլլար, հետեւաբար
ուրիշ յարմար տեղեր մտադրութեան կ'առ-
նուէին. ի մասնաւորի Ատանա կամ Պէյ-
րութ. Խարբերդն եւս արտաքրուած առա-
ջարկուած էր: Բայց ինչ որ դժուարին է
մարդկային մտածութեան մէջ, շատ զի-
բաւ գլուխ կ'ելլէ Աստուծոյ առջեւ, վստան
զի այսպիսի ձեռնարկութեան մը ամենէն
աւելի կարելի չ'աւանդուած ժամանակ
ձեռք զարնուեցաւ նոյն գործին, և յաջո-
ղեցաւ:

Գրիգոր Պետրոս Ը. Աթոռոյ փոխադ-
րութեան իւր հաւանութիւնը տալէն ա-
ռաջ խորեցաւ պատապարկ իր առաջ-
նորդաց Միաբանութիւնն եւս, ուստի և
Սիւնհոդոսով Եպիսկոպոսաց որոշեց, որ
մնայ այն նախկին կեդրոնին մէջ ի Չմմ-
աթ, իր սեպական կարգովը, կանոնովն
և առանձին գլխով. սակայն յաջորդ Երա-
նայշխատակ Կաթողիկոսութեան Անտոն Պետ-
րոս Բ. և Ստեփանոս Պետրոս Ժ. ինչպէս
նաեւ այժմու Գերեջմանիկ Հայրապետ
Պօղոս Պետրոս ԺԱ. հաճեցան իրենց Կա-
թողիկոսական բարձր աստիճանին հետ կը-
ցել նաեւ Չմմաթու Աբբայութեան խոնարհ
պաշտօնն, որ անշուշտ մեծ պատիւ է նոյն
Միաբանութեան:

Իրաց այս պայմանը հարկ մը մէջ տեղ
կը հանէր. Չմմաթի Մայրավանքն եւս չը
թողուլ անխնամ, ուստի և նոյն կեդրո-
նին վարչութեան շատ մը կերպեր խոր-
հուելու ատեն, յանուն և ի գիւնաց նոցին
Կաթողիկոսաց, իբրեւ գլխոյ և Մեծաւորի
այնր Միաբանութեան, կարգուեցան Ա-
ռաջնորդներ՝ այլ և այլ յորդորվամբ, ինչ-
պէս Արշի. Բարսեղ Արքեպիսկոպոս Գաւ-
պարեան, Յովսէփ Գերապայժառ Ֆերահ-
եան, Աւետիս Վ. Յովհաննէս Արքեպիս-
կոպոս Հաճեան. և վերջապէս Անդրէաս
Գերայ. Աղեքսանդրեան. ասոր պաշտօնա-
կալութիւնն եղաւ ընտրութեամբ համօրէն
Միաբանից և կարգմամբ նորին Գերեջմա-
կութեան, որ և քսան և մէկ տարիէ ի
վեր կ'առաջնորդէ նոյն վանուց:

Չմմաթի վանքը շատ փոքրէջ սկսելով,

Անտուծոյ ողորմութեամբն, և չնորհիւ աղ-
քատութեան և անձնանուիրութեան, ինչ-
պէս եւս լաւ մատակարարութեան յառաջ
գնաց. հասարակութեան բազմապիւղուն
համեմատութեամբ կը մեծնար չէնքն և
եկամուտը կ'աւելնար. Պետրոս Ե.ի օրն
առաւ մեծ քաղ մը չնորհիւ. Յովհաննէս-
եան Աղա Միքայէլի, որոյ բարերար յի-
շատակը կը կատարուի ի Զմեառ. ամեն
տարի, և այս պատճառաւ վանքին Ընծա-
յարանը նուիրուած է ի պատիւ. Սրբոյն
Միքայէլի Հրեշտակապետի: Անանկ որ իր
յառաջադէմ զարգացմանը չկրցաւ մեծ
արգելք մ'ըջալ աշն հարուածն, որ Մե-
ծին Նաբոլէոնի Հոովմ առնելովն առաջ ե-
կած էր: Սակայն ետքէն հանդիպած այլ և
այլ դէպքերը տկարացուցին զայն ոչ սա-
կաւ. ժամանակն և Գրիգոր Պետրոս Ը.
Կաթողիկոսի հանձարը կարող եղան ոչ
միայն դարման ընել շնչապառն, այլ և նոր
փայլ մը վրայ յաւելուլ:

Յիշեալ Կաթողիկոսի առ Աստուած փո-
խելէն ետեւ հանգիստ գէպքերն, Կա-
թողիկէ Հայ հասարակութեան մէջ ծագած
չփոթութիւնք, և այլ ինչ ինչ պատահարք,
յամենայն կորստեան հասուցին վանքն և
Միաբանութեան ապագայն: Միաբանից յա-
րատեալութիւնը, Անտոն Պետրոս Թ. Կաթո-
ղիկոսի ջանքն և Ս. Աթոռին հայրական
խնամքը պահեցին և պահպանեցին զայն
ամեն դժուարութեանց դէմ. և 1880ի ի
վեր եղած անձանձիր մտադրութեամբ և
յարատիւ աշխատութեամբ այսօր Զմեա-
ռու վանքն և Միաբանութիւնը կը գտա-
նուի աւելի պայծառ և դարգացեալ պայմա-
նի մէջ: Եւ անշուշտ պիտի ծաղկի և զար-
գանայ առաւել եւս հայրական խնամար-
կութեամբ Գերերջանիկ Պօղոսի Պետրոսի
էմանուէլեան Հովուապետի և Մեծաւորի,
որուն պարզեւէ Աստուած երկայն և երջա-
նիկ կեանք ի պայծառութիւն հայրապետա-
կան Աթոռոյն, ի բարձրացումն Կղերական
ժատուն, ի բարեգարգութիւն Զմեառեան
Կաթողիկոսական Միաբանութեան և Ա-
ւագ կղերքին Կ. Պոլսի, որոնց երկուքն
եւս իբրեւ միոյ Հօր որդիք, եղբարք են
միմեանց հարազատ, և ի յառաջդիմու-
թիւն Հայ Կաթողիկէ հասարակութեան: S.

ՄԷՃՄՈՒԱ. — Զմեառ մանասթը-
րըն մէջքիսի, վէ անվալը թարի-
խիէսիլյէ ստիւր մալիւմաթը հալի
օլան պալէտտէքի պէնտի մէմուհէն
տեքն իլէ պերպէր, մէջքիւր մանաս-
թըրըն չիմտիքի Մեծաւորու Արժ.
Անդրէաս Գերապայծառ Աղէքսան-
դրեան հագընտա շու դատարը պէ-
եան իտէրիդ քի, միւմալիլյէ Գերա-
պայծառ. 1880 սէնէսինտէկ-Բաթրիդ
Հասուն էֆ. թարաֆընտան մէմուրի-
եթիլ մէջքիւրէնէ թայիլին, վէ իր-
թէսի սէնէ միւշարիլյէն մագալմը-
նա ինթիլապ օլունան Կ-Բաթրիդ
Աղարեան էֆ. թարաֆընտան թատիլդ
վէ իպգա օլունտուղու ճիհէթիլ, 20
սէնէտէն պէրու իշպու մանասթըրը
հիւտի իտարէ իթմէքտէտիլու էղճիւմ-
լէ մանասթըրըն մէվճուտ էմլաքընը
իսլահ վէ թամիր իթտիրմիլ, եէնի
եէնի էպիլի ինչա իլէ արաղի սաթըն
այլմը, տալիլէն թամիրաթ վէ ին-
չաթըն մուհիւմէ իճրասըյա պէրա-
պէր, քիլիսէ ալինլէրինին թէմամի
իշպարընա, միգտարը շակիրտանըն
թէղիլտիլէ, տէրսլէր բրօկրամընըն
միւրէմիլիլէթիլնէ շալըշմըշ, էլճա-
սըլ տէվլէթ վէ միլլէթէ իսպըրը,
ղայեուր վէ ֆէտաքեար ըուհանիլէր
էէթիլտիլմէք իլին, հէր կէօնա էմէք
վէ ֆէտաքեարըյըր էսիրկէմէմիլ տիլ:
Միւմալիլյէ Սնդրէաս Գերա-
պայծառ. ալիլադը մէմուհէն վէ
ալթվարը հասէնէ իլէ մուլթմարք

պիլը Զաթըր ֆաղիլէթիլմաթ օլմասըյ-
լա, մանասթըրըն տալիլ վէ իսարի-
ճինտէ պուրուտալ, քէնտիլիլյէ իւլ-
ֆէթ իտէնլէրին պիհադ վէվէճ-
ճիւհլէրինի գաղանալը կիպի, վա-
դարըյա տալի հիւրմէթ վէ իրաեէ-
թի ումուլիլէթի ճէլալ իլլէմիլ տիլ:
Քէնտիլիլն թէմամիլի հանաթ
վէ մէմուրիլէթի մէջքիւրէտէ պա-
գասըյա, հէր սուրէթիլ ճէմամաթը-
մըլա ֆայտէլի օլան Զմեառ մանաս-
թըրընն տահա զիտաե իսլահ վէ
թէրադգըրընա մուվաֆադ օլմասընը
թէմէննի իտէրիդ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Յ. Ոսկերեան վէ Ս. Յակոբ
մէքթէպլէրինին պիլլէշմէսի մէսէլէ-
սի չըգան ճումա կիւնիւ ագտ օլու-
նան իտարէ մէմուրիտէ մէվճուի
պահա օլմուշ տուր: Ղալիպալ պու պիլ-
լէշմէ թատալվուրու, պաղը թա-
րաֆտան — իսթէնիլտիլի վէճէլէ, —
մէմուրիլէթիլ թէրադգըր օլունամիլը
տուր: Ս. Յակոբ Հոգաբարձութիւնը՝
մէջքիւր մէքթէպիլ իտաթալիւնէն
պիլլ ումուլ չիւպլէրի կիպի, օրանըն
տօղրուտան տօղրու միւշթէմիլաթըն-
տան աւտ իլէ, պունա իսարիճտէն
միւտալիլէթի, եանի Ս. Յ. Ոսկերե-
ան քիլիսէսի Հոգաբարձութիւնըն
միւտալիլէթիլլէ, իքի մէքթէպլէրին
պիլլէշմէսինէ ըաղը օլմագ իսթէմէ-
եօր, օլա օլա, մէջքիւր մէքթէպլէրին
պիլլէշմէսինի, անհագ Ս. Յակոբ Հո-
գաբարձութիւնըն իտարէսի պլթընտ
օլմագ իւղըն գապուլ իթմէք իսթէ-
եօր: Իշթէ պունտան տօլաթը թարա-
ֆէշմէ իթիլաֆ հասըլ օլմամեքլ,
իլ թէքար իտարէ մէմուրիլէն սֆլ
իտիլմիլ, վէ պու տէֆա մէմուրիլ մէջ-
քիւր, տօղրուտան տօղրու քէնտիլ թա-
րաֆընտան պու իլ իլին այլընա պիլ
գօմիսիւն թէքիլիլնէ գարար վէրմէք
իսթէտիլի հալտէ, Հրահանգութեան
Խորհուրդ տալիլ, քէնտի մագիլվէլին-
տէ կիպի աւտ իթտիլի իշպու գօմի-
սիւնըն թէքիլիլնէ իթիլաթ իթտիլիլն-
տէն, վէ իթիլաթը հագալը կէօրիւն-
տիլիլնտէն, նիհանէթ, հէմ Հրա-
հանգութեան Խորհուրդըն, հէմ Ս.
Յ. Ոսկերեան վէ Ս. Յակոբ Հոգա-
բարձութիւնըն հագալընը մու-
հաֆալա իթմէք շալթըյալիլ քի մէք-
թէպլէրին պիլլէշտիլլէթիլնէ միւրգա-
քէրէ վէ ըուլէթիլ իթմէք վաղիլիլն-
նին, վէ պիլլէշտիլլէն սօնրա իտարէի
տալիլիլէսի ումուրընը պիլ գօմիսիւ-
նը մալսուտա իհալէսի գարարալաթը-
րըմըլ տուր:

Ս. Գ. Լուսաւորիլ մէքթէպիլ
քէպիլիլնէ՝ միլթէվէֆա Աղարեան
Արիտակէտ էֆ. վասիլէթի մուհի-
պիլնէ, այտա 13 իրաեա պէտէլ, էվ-
լատը ֆուգարատան մէճճանէն 20
շակիրտ ալընմար մուգարընը օլու-
րը հալտէ, պիլ վաղըթտան պէրու
միլ տարը մէջքիւրտէն նօգսան շա-
կիրտ ալընտըր իսպալըն ալընարագ,
պու պապտէ միլթէվէֆանըն վա-
սիլէթիլ անքեամընըն հարֆիլն իճ-
րասը իտաւաւ: Մէմուրի իտարէճէ
գարարիլը օլունտու իշիտիլմիլ տիլ:
Թաղարալտա եպիսկոպոսալ

ըմըլըն, թարաֆ թարաֆ, քիլիսէ վէ
մէքթէպ կիպի ինչաթըն մուհիւմէտէ
պուլունմագտա օլունտուլըն՝ ալընան
մէքթուպլարտան անլալընըն էգ-

ճիւլէ իտարութտան եաղըլտըլընա
կէօրէ, պիլ գալ այ էվլէլ, հասալ էլ
վաղիլիլ և օլճուլըն էսնալընտա պիլ
գաթըրըն թէքմէսիլլէ տիլի սա-
գաթընըն օլան վէ անհագ մուտա-
վաթ վէ մէսպիլ սաեթսինտէ եա-
գընտա թէմամիլլէ իտալի սըհէթի
մէմուլ պուլունան Մամուրէթ իւլ Ա-
ղիլ մէրիտալը միւհիլէրէմի Արհ.
Խորալլէնան Ստեփան Եպիսկոպոսու
ղայրէթ վէ թէքէպիլիսիլլէ, Մէքրէ-
տէ, Մէրիտալիլնէ գարալընտա վա-
ղը Մէրիտալիլնէն իսպիլ արսալը
իւղէրինտէ ինչալընա պալընան էր-
քէք չօճուգալա մալսուտ մէքթէպ
պիլնաթ իթիլմալ պուլմագ իւղըն օ-
լուպ, իտալլէնան Եպիսկոպոս՝ մահ-
լա թէմիլնին մամուրիլէթի վէ էվ-
լատը ճէմամաթըն թալիլմ ու թէքպիլ-
եէսի իլին, իշպու ինչաթըն պիլնէլը
գըմընը քէնտի պէտէնիլնտէն էտէ-
միլ, վէ պաղիլիլնին տալիլ պաղը
իտալիլնան թարաֆընտան թէքպիլ-
եէսի մէմուլ պուլունմուշ տուր:

Վիլաեթիլն Դատէմ գարիլէսին-
տէ միւհտալէտէն պիլ քիլիսէ վէ
պիլ վարգապետանց ինչալընա տա-
լիլ եաղընտա պալընալընտա իտալէր
այլընալ, էվլէլնէ մէվճուտ օլան մա-
տուռ իլէ պաղը քիւլիւր պիլնալըն
տալիլ՝ էրքէք վէ գըք չօճուգալա
մալսուտ մէքթէպ իթիլիլալ իտիլէ-
ճէկի մուգարընը պուլունմուշ տուր:

Արհ. Խորալլէնան Ստեփան Եպիս-
կոպոս՝ Եպիսկոպոսընըմը իլինտէ
էն զայեուր վէ ֆէտաքեարալընտան
պիլիլ օլուպ, մէմուրիլնէթիլնին պալը-
նա կէշլիլտէն պէրի, քիլիսէ վէ մէք-
թէպ ինչաթըն, ըուհանի, ալիլլէրին
թէմամիլլէ իճրասը, էվլատը միլլէ-
թիլն թալիլմ ու թէքպիլիլնէսի, վէ ու-
մալըն ճէմամաթըն հիւտի իտարէսի
ուղընտա կիլնէ կիւնտիլը իտալ ու
րահաթընը զայլ իտէրէք, պիլ ան
չալընալընտ տուր օլմալընալ, շու
սուրէթիլն ումուրըն թէվէճճիւհիլնիւ
գաղանմըլ տուր:

Զմեառ Մեծաւորու Արժ. Անդ-
րէաս Գերապայծառ Աղէքսանդրեա-
նըն՝ եաղըն սէմթիլ մէմուրիլնէթիլնէ
միլթէվէճճիւհիլնէ հարէքթիլ իտէճէկի
իշիտիլմիլ տիլ:

Պանտըմա Էրմէնիլ-գաթօլիք
մէքթէպիլ միւտիլիլ զայեուր թաղ-
ւոր էֆ. Յիլիլնէն պու քէրըն չէհ-
րիլիլլէ կէլմիլ տիլ:

Պանտըմա ճէմամաթընը
անվալիլնէ տալիլ ալընըմըլ մալիւ-
մաթա նէղարէն, մահէլլի ժողովըր-
դապետի Գեր. Բօլատան Յովհաննի
Վ. ին զայրէթիլլէ էհալիլմիլլէն ըուհա-
նի իլլէրի իօլունտա ճէրէեան իթտի-
կի կիպի, էրքէք վէ գըք չօճուգալ-
ըն մէքթէպլէրի տէ կիւնտէն կիւ-
նէ թէրադգը իթմէքտէ պուլունտէօր:

Էկէրիլ Կ-Բաթրիլիլնէ միլլ թա-
րաֆընտան, մէմուլ օլունտուլըն վէճճ-
լէ, պիլ ալ տահա մուալլէնէթ վէ
թէքիլիլալ իթիլիլ իտիլմէլլէ, Պան-
տըմա թիլիսէ վէ մէքթէպլէրի-
միլ իտարէսիլնին զըպլմէպալիլ պիլ
հալլէ կէլէճէկիլնէ չիւպլէն էօղ տուր:

Միլթէվէֆա Բօլ Սթէֆանու-
վիլին Էրմէնիլ-գաթօլիք վէ Էրմէնիլ
ֆուգարալընտա պալմալիլէթ պը-
րադտըլը 200էր իրանըն՝ մէքթիւր
ֆուգարալա թէվլիլ իտիլմէք իւղըն
ճէմամաթը մէջքիւրէն Բաթրիլիլլէրին
թէքպիլիլնէթիլնէ կիլիլ Մօնիլթէօր եաղ-
մըլ տուր:

ԽԱՐԻՃԻԷ

ՄԻԻԼԱԿԱԹԼԱՐ. — Զար իլէ Ալմանիա
իմէրաթօրը վէ Ֆրանսա Րէիսի ճիւմուրը
վէ միւշարիլլէնիլմիւն պալ վէքիլ վէ իս-
րիճիլ նաղըլտըն պէլիլնտէ միւլապաթ-
լարըն հէուգ արգասը կէլմիլ իքէն, կէ-
չէն հաթթուտալի Ավսթրիա իմէրաթօրը
իլէ Վիէննա կիլմիլ օլան Րուսիա
գըլալը պէլիլնտէ ուղուն միւտալթ միւլա-
գաթլար վուգու պուլմուշ տըլ: Միւշա-
րիլլէնիլմա, Էկէրիլլէթ թէքթիլ զիտալթ
իթիլլէր, վէ պատէհու Րուսիա զըլալը՝
Ավսթրիա իտարիլլէ նաղըլտըն գապուլ ի-
լէ, ուղուն միւտալթ կէօրիլլէ միւլ տիլ:
Դըլալ, պիլ ալըրէ Վիէննա տան Պիւք-
րէշէ ալտէթ իթմիլ տիլ:

Միւշարիլլէնիլ, Վիէննա տան պուլուն-
տուղու պըրտալ, Ավսթրիա իլէ Րուսի-
ալ պէլիլնտէ ասթէրի պիլ իթիլիլալ
ագտ իտիլիլլէ մէքթիլ տիլ:

Զըգան հաթթա Պուլկարիլման իտարի-
ճիլ նաղըլը Մ. Տանէֆ տալիլ Վիէննա
աղիլլէթիլ, գօնթ Կօլուսօվալ իլէ կէօ-
րիլլէ, վէ գօնթ միւշարիլլէնիլ տէ նա-
ղըլը միւտալլէնիլ իտալիլ զիտալթ իլլէ-
միլ տիլ:

Մ. Տանէֆ Սօֆիա կէլիլլէն, Պէլ-
կըտա ուղընալ, Սըլալիա պալ վէքիլ
վէ իտարիլլէ նաղըլըն կէօրիլլէ միւլ տիլ:
Սըլալիա գըլալ վէ գըլալիլալ թարաֆըն-
տան միւտալլէնիլ չէրէֆիլնէ պիլ զիտա-
լիլ վէրիլմիլ տիլ:

Սըլալալա իտալալ Րուսիան իտա-
կէր պիլ մահէլլիլնտէ, Րուսիա, Ալմանիա
վէ Ավսթրիա իմէրաթօրալընա իթալիա
գըլալը արաթընտա պիլ միւշալաթ վու-
գու պուլալալընա տալիլ պաղը զաղէթա-
լարըն նէլը իթտիլլէր չայեա՝ Բէթրէս-
պուլիլնտէ մէհաթիլ թէմիլլէնտէ թէք-
զիպ օլունտէօր: Րուսիա Զար իլէ Զա-
րիլլանը Սըլալալալա պուլունմալարը՝ քէօյ
սէֆալը իլլին իմըլ:

Րուսիա գըլալ Պիւքրէշէ ալտէ-
թիլնտէ սօնրա, Եունան գըլալըն զիտա-
լիլլէրի գապուլ իտէճէկի, վէ պատէհու
քէնտիլն Ավսթրիա կիւնտէր, Ապաղիա-
տա, Ավսթրիանըն հիւսեթիլ ալթընտա
Րուսիա իլէ Եունան արաթընտա ագտ
օլունտէ իթիլալթըն թէքթիլ իտիլլէճէկի
թիլալթ օլունտէօր:

ՅԻՍՏԱՍՏԱ ՐՈՒՀԱՆԻ ԹԱՐԻԳԱԹ.
ՀԱՐ. — Եէնի գանուլ անքեամընա, Ֆը-
րանսալալ գալմագ իսթէնէն ըուհանիլ թա-
րիլալթըն՝ հիլտ. 3է գատար հիւքիւ-
մէթտէն ըուլալթըն ըստիլլէ ալմալը
լաղըլ կէլալիլնիլ հաղմըլ իտիլ: Պու-
լարտան էքսիլիլ ըուլալթըն ըստիլ իլլին
հիւքիւմէթ միւրաճալթ իթմէլիլ, պիլ
թաղընը Ֆրանսա թօրաղընը թէքթիլ
միլլէր տիլ: Յիսուսանալըն ըլիլլէրիլ
ըուլալթըն ըստիլլէ ալմալ իլլին, հիւ-
քիւմէթիլ նիլլին միւրաճալթ իթմէլիլ
լէրինիլ, ուղուն պիլ պէնաննամէ իլէ ըու-
հալա իլլալ իթմիլլէր տիլ: «Եէնի գա-
նուլ» թարիլալթըն վուլալթըն, ալա-
կըտան Քիլիլլէնիլ վուլալթըն: Եէնի գա-
նուլալ հարանալ պուլալըն պիլիլթըլալ,
վէ էօլլէ օլմալըն իսթէլիլալ: Պալ վէ-
քիլ թարաֆընտան Քիլիլլէնիլ չէրէֆիլն
թէքթիլալթընտան հէր պիլլինէ գանուլն
իլլին պիլ չիտալթիլլէ մուգալլէ իտիլ-
մէլիլ հիւքիւմէթիլն տէ ֆիլթիլ պու օլուն-
տուլալ ալիլալթըն մէլալալա գօթօր:

«Իմալ, պիլիլ, ըուլալթըն ըստիլլէ թա-
լէպիլնտէ մէլ իտէն պալլընա սէպալ պու-
տուր: Եէնի գանուլ, Քիլիլլէնիլ գալըն ի-
տիլլին մուհալթէլտէ էլլին պիլ ալալ տըլ:
Թարիլալթըն գալըն վուլալ պուլուն
թէճալթըլ՝ Քիլիլլէնիլ գալըն օլուպ, թա-
րիլալթըն պիլիլալթ Քիլիլլէնիլ հալըն էպա-
լէթէ գօլմալալալ պալալ մագալթ ըս-
մալան պիլ մուսալալլէնիլ ալմալ թէքթիլ-
մէլլէրիլլէ, Քիլիլլէնիլ միւտալալ իթմիլ
օլունտուլալ:

Յիսուսանալըն ըլիլլէրիլ պու պէ-

—Տիւն պիւր եւ քարապար Պէյոզլուն.
տաւ ենէն-լարտաւն էնէրքին, հայկախալ
եւրքի պալապիւրկին էկիթտիքէրմաւնէ
եւրքիւն իւպիւրմաւն թժուրան էքի էկն
իւլամ տիւշիւպ, ազրընաւ հարպանմը
լարտը: Հայկախալ պիւր սիւրբիւնթի
սաւաւաւաւաւ թէնաւտիւֆէշ, սուրմուշա
տըր:

